

STOP CHILD LABOUR - SCHOOL IS THE BEST PLACE TO WORK
PO BOX 85565 | 2508 CG THE HAGUE | THE NETHERLANDS
T: +31(0)70 37 65 500 | F: +31(0)70 362 4600
WWW.STOPCHILDLABOUR.EU

Den Haag, 9 november 2010

Minister Rosenthal van Buitenlandse Zaken en
Staatssecretaris Knapen van Ontwikkelingssamenwerking
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Geachte Minister Rosenthal en Staatssecretaris Knapen,

Graag vragen wij als campagne 'Stop Kinderarbeid – School, de beste werkplaats' uw aandacht voor het thema kinderarbeid en onderwijs.

De campagne Stop Kinderarbeid is in Nederland een samenwerkingsverband van de organisaties Hivos, FNV, AOb, ICCO&Kerk in Actie, Stichting Kinderpostzegels Nederland en de Landelijke India Werkgroep. Zij werkt in internationaal verband samen met organisaties uit diverse Europese landen, landen uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika en uit de Verenigde Staten. De campagne zet zich in voor de bestrijding en uitbanning van alle vormen van kinderarbeid die voltijdse schoolgang en een gezonde ontwikkeling van het kind belemmeren.

Uw voorgangers van respectievelijk Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking hebben het thema kinderarbeid (en onderwijs) altijd een hoge prioriteit gegeven. Zij werden daarin door een zeer grote meerderheid van de Tweede Kamer gesteund. Ook heeft de Kamer zelf een aantal initiatieven op dit gebied genomen en zijn er moties aangenomen die tot maatregelen van de regering hebben geleid.

Gezien het grote belang van het onderwerp, de brede steun voor bestrijding van kinderarbeid in de samenleving en de te verwachten brede steun van de Kamer, vragen wij u het actieve beleid tegen kinderarbeid in deze kabinetsperiode voort te zetten.

In de begroting voor 2011 wordt als een van de beoogde beleidseffecten de 'bevordering van kinderrechten' genoemd. Meer concreet worden als te realiseren prestaties genoemd:

1. Aanscherping van het beleid van de EU op het gebied van kinderarbeid door inzet van alle beschikbare instrumenten, inclusief mogelijkheden op handelsgebied, wat zich uit in een rapport van de Commissie hierover dat uiterlijk eind 2011 gepresenteerd wordt (conform Raadsconclusies die de RBZ in juni 2010 aannam).'
2. 'Non-trade concerns (zoals kinderarbeid, duurzame biobrandstoffen, duurzaam en legaal hout en dierenwelzijn) zijn door Nederland in multilaterale fora bespreekbaar gemaakt, onder andere via de Europese Raad in de WTO.'
3. 'Nederland heeft in 2011 in tenminste vier bilaterale OS-partnerlanden er aan bijgedragen dat de bestrijding van kinderarbeid een expliciete plaats in de nationale onderwijsplannen krijgt. Dit gebeurt door de inzet van ambassades maar ook via een additionele bijdrage aan het kinderarbeidbestrijdingsprogramma van de ILO (*The International Programme on the Elimination of Child Labour*).'

STOP CHILD LABOUR - SCHOOL IS THE BEST PLACE TO WORK
PO BOX 85565 | 2508 CG THE HAGUE | THE NETHERLANDS
T: +31(0)70 37 65 500 | F: +31(0)70 362 4600
WWW.STOPCHILDLABOUR.EU

De campagne Stop Kinderarbeid stemt van harte in met deze voornemens en zou graag zien dat deze een zodanige concrete invulling krijgen dat ze maximaal bijdragen aan het bestrijden van kinderarbeid.

De bovengenoemde te realiseren prestaties geven al een richting aan die ook na 2011 verdere concrete actie noodzakelijk maakt.

In dat verband vragen wij ook uw aandacht voor de bij de begroting 2010 aangenomen motie Van Dam c.s. over ketentransparantie waarin de regering wordt verzocht 'zich in te zetten om bedrijven over uiterlijk tien jaar te verplichten volledig aan te kunnen tonen hoe een product tot stand is gekomen, van grondstof tot eindproduct, en zodoende transparant te maken in welke mate de totale productieketen bijdraagt aan schending van mensenrechten, duurzaam is en voldoet aan sociale normen'.

Een hele reeks van recente rapporten en berichten in de media heeft duidelijk gemaakt dat ook Nederlandse bedrijven regelmatig zijn betrokken bij kinderarbeid en schending van arbeidsrechten in hun productieketen. Zo zijn bijvoorbeeld de afgelopen maanden door een groot aantal fracties vragen gesteld over kinderarbeid bij de productie van kleding, cacao, zaden en hazelnoten. Zoals uit de voorbeelden blijkt gaat het in toenemende mate om kinderarbeid die wordt ingezet bij het produceren van voedsel en landbouwproducten. Dat is geen toeval omdat circa 60% van de kinderarbeid in de landbouw plaatsvindt en Nederland veel van deze producten importeert. Deze voorbeelden maken duidelijk dat de verplichting tot ketentransparantie geen tien jaar meer kan wachten. Consumenten willen weten waar hun producten vandaan komen en hoe deze geproduceerd worden.

Wij vragen u dan ook, samen met de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie het initiatief te nemen om te zorgen dat deze verplichting tot ketentransparantie binnen enkele jaren wordt ingevoerd. De Consumentenbond heeft al jaren geleden een voorstel gedaan tot een Wet Openbaarheid Ketens die daarvoor als basis kan dienen.

De bovengenoemde vragen uit de Kamer over kinderarbeid bij de vervaardiging van producten als kleding, zaden, cacao en hazelnoten geven aan dat van de overheid een actieve rol wordt verwacht bij het bestrijden daarvan.

In dat verband vragen wij u:

* Het onderwerp kinderarbeid en onderwijs, waaronder specifieke kwesties met betrekking tot kinderarbeid bij geïmporteerde producten, aan de orde te stellen in uw contacten met landen van waaruit deze producten worden geïmporteerd.

* Aansluitend bij de te realiseren beleidsprestaties in 2011 met betrekking tot vier OS-partnerlanden, te zorgen dat de bestrijding van kinderarbeid de komende jaren een expliciete plaats in de nationale onderwijsplannen van *alle* OS-partnerlanden krijgt.

Het bestrijden van kinderarbeid is een zaak van inzet en volharding. Nederland kan voortbouwen op een goede traditie door dit onderwerp zowel in het mensenrechtenbeleid, in ontwikkelingssamenwerking als in het Europese en internationale handelsbeleid een prominente plaats te (blijven) geven.

Met vriendelijke groet,

Manuela Monteiro
Directeur Hivos

Gerard Oonk
Directeur Landelijke India Werkgroep

cc. Minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
cc. Minister Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid